

constructiójához hasonlót a görögben, megtalálhatja azt is az *új testamentum* nyelvében, hol ἀδυνατεί csakugyan annyi mint εἶνε ἀδύνατον vagy δὲν εἶνε δυνατὸν. Példának elég ez az egy, mert hasonló értékűek K. úrnak valamennyi ellenvetései. Lehet, hogy egy-két helyét félreértettem, de nekem bizony drágább az időm, semhogy K. úr homályos stílusának tanulmányozására és méltatására hat hónapot szenteljek, mint K. úr az ő válaszának megírására.

Egy szóval, K. úr kellő ismeretek hiányában sehogy se tudja megérteni a bírálatomban elfoglalt álláspontot, és mint késsel játszó gyermek csak magát vágja a felhozott adatokkal. K. úr azt hiszi, hogy Mullernek az Egy. Phil. Közlönyben közölt bírálata után minden további felszólalás fölöslegessé vált, de nem veszi észre, hogy az udvarias bírálatnak ezen szavaiban: „Sajnos, hogy a kifejezés egyes helyeken kissé homályos“ és ebben az idézetében: „Vitiis nemo sine nascitur; optimus ille est, qui minimis arguetur“, benne vannak mindazok a kifogások, melyeket én részletesebben felsoroltam. De jusson eszébe K. úrnak, hogy van nálunk egy szaktudós, ki az újjörög nyelv terén tekintélynek mondható, s a ki K. úr épen szóban forgó értekezésének nyelvéről nem mondott kedvező ítéletet. Hátha talán úgy áll a dolog, hogy ezzel az ítélettel szemben nincs fölebbezés! K. úr még különösen fel is hívja a szaktudósok figyelmét nekem adott válaszára. No én ugyan nem bánom. Kiemeltem általánosságban azokat a nagy hiányokat, melyekben K. úr válasza leledzik, és észrevételeim alapján könnyen megítélhető ellenvetéseinek értéke. A leghatározottabban hangsúlyozom, hogy K. úr phrazeológiája és syntaxisa annyira archaisztikus, hogy *értekezése nem egyéb, mint egyes modern alakokkal tarkított attikai stílus-gyakorlat.*

Bírálatom megírásában semmi egyéb „lélektani motivum“ nem vezérelt, mint az, hogy arra hivatottnak éreztem magamat. Biztosíthatom K. urat, hogy tudományos működésének semmi különösebb jelentőséget sem tulajdonítok, s hogy ehhez képest ezentúl fölöslegesnek fogom tartani vele szemben a felszólalást. Miattam dolgozhatnak tovább nyugodtan!

Pecz Vilmos.

Különfélék.

A Mátyás-szobor pályázat.

Valóban szép és versenyre buzdító feladatot tűzött volt ki a kozlozsvári Mátyás-szobor-bizottság a magyar szobrászoknak, a mikor felhívta őket, hogy mutassanak be tervet, illetőleg mintát egy lovas-szoborhoz, a mely a magyar történelem egyik kiváló és talán legnépszerűbb alakja emlékét testesítse meg abban a városban, a mely méltán büszkélkedhetik azzal, hogy az ő keblében látta meg a napvilágot a nemzet köztudatában maig is „igazságos“ király.

Már ez az „igazságos“ jelző azonnal megérteti mindenkivel, hogy a nagy király alakja a nemzeti hagyományban sajtáságos dícsfény ra-

gyogásával van körülvéve. Kétségen kívül sokoldalú volt az ő nagysága és a történelem évkönyveiben megörökítette ő magát, mint bölcs államférfi és hős vezér, mint kiváló kormányzó és emelkedett szellemű szervező, mint szépért és nemesért buzgón lelkesülő védura és pártolója az éppen akkor újra ébredő tudományoknak és szépművészeteknek és mint erélyes kiszolgáltatója a népeket boldogító igazságnak. Nincs oly ága a nemzeti és állami élet működés bármely nyilvánulásának, a melyben ne magaslott volna ki hatalmas szelleme, mély belátású bölcsessége és minden ellenállást diadalmasan leküzdő erélye.

Ám a királyoknak minden tekintetben kiváltságos a helyzete nemcsak az életben, hanem a történelemben is. Hogy egy király valóban nagy lehessen és csorbítatlan dicsőségben élhessen nemzete szívében, sok és sokféle tulajdonságra van szüksége, a melyek egyenként is elegendők volnának egy közönséges halandót nagygyá és világhírűvé tenni. Ám mindezeknek a kiváló tulajdonságoknak, hogy teljes mértékben érvényesíthessék magokat és hordozójukat egy közös szilárd alaptámaszra és talpkőre van szükségök és ez a talpkő a hatalom!

Azért állítanak a nemzetek a magok nagy királyainak lovas-szobrokat. Ösztönszerűen érzik, hogy bármi irányú tevékenység alapfeltétele erő és hatalom. Erő a lélekben, szilárdság a jellemben, öntudatos szívósság a bölcsen kiszámított tervek következetes kivitelében, kényszerítő befolyás a kiszemelt segéderők akaratára és biztos kéz a tényezők vezetésében, lángoló buzgóság és mérséklő higgadtság intézkedésben és tettben; ezek a hatalom alkatrészei és ez a hatalom legszebb jelképét találja a délcegz paripa hátán az ember szolgálatába szegődött legnemesebb állatot keze egy mozdulatával a maga akaratja alá hajtó, de fölénye biztos öntudatában nyugodt méltósággal és az erőfeszítés minden látszata nélkül széttekintő férfialakban.

A ló nagyobb is, erősebb is mint az ember. Nem is izmai erejével, hanem okosságtól vezérelt akaratja erélyével fékezi a lovas a lovát. Itt van az első nehézség a lovas-szobrot készítő művész feladatában. Nem ültetheti hőseit hitvány gebére, vagy kicsiny mokány lóra. Izmos és erős állatot kell alája adnia, a melynek külalakjában kifejezésre kell jutnia a kitartó erő és szívósság mellett a nemes vér tüzeinek, a délcezség pajkos nyugtalanságnak és türelmetlenségnek, a mely csak kényszerítve engedelmeskedik a lovas fékező eszközeinek; de azért mégis a lovasnak kell fölalknak maradnia, benne és rajta kell kifejezésre jutnia az uralkodó fölénynek. A ló a maga nagy testével emelje a lovast, szolgáljon neki mintegy eleven talpazatúl, de teste tömegével ne fedje el, bármely oldalról nézi is az ember, kivált az alólról felfelé néző szemlélő.

De milyen is legyen ennek a lónak a magatartása? Mereven álló ló élettelen; azt a benyomást teszi, hogy valami mesterséges faragvány, nem élő állat. Lépő vagy szökő ló egy magas talpazaton, a melyen

alig van elég helye a megállásra, szintúgy félelmet gerjeszt, hogy már most mindjárt leugrik vagy leesik onnan. Ágaskodó elfedi előlről a lovast. A lónak tehát mindenképpen helyt kell állania, de úgy, a mint ez a nemes állat szokott helyt állani. Mozgás van benne, csak nem haladó mozgás, hanem a türelmetlenség mozgása; azaz vagy kapalódzik a lábával, vagy vetegeti a fejét.

A kolozsvári pályázaton versenyzett művészek valamennyien így fogták fel a dolgot és azért mondhatni, hogy a pályázatnak szép sikere volt: oly sikere, a mely nemcsak teljesen kielégíthette a szobor-bizottság óhajait, nemcsak elég válogatást engedett a bírálóknak, hanem a szó szép értelmében fényes tanúságot is tett hazai művészetünk örvendetes fejlettségéről és szobrászaink kiváló tehetségéről. Hét mintát állított elé hét művész és hogy ezek milyenek voltak, arról ékesen szól a bírálók ítélete, a mely, ha szinte csak három díj állott rendelkezésére, mégis mind a hétnek kívánt megfelelő elismerést juttatni, a mikor azt indítványozta, hogy a szobor-bizottság szerezzé meg mind a hét mintát a kolozsvári iparmúzeum számára, a mely indítványt a bizottság örömezt el is fogadott.

Nem szándékozom a bemutatott minták mindenikét részletes bírálat alá venni. Megelégszem annak a ténynek a megállapításával, hogy a művészek, ha kitétek magokért, megnyugodhatnak az ítéletben. Ily versenyben még az is ki van tűntetve, a ki nem nyert első díjat.

A ki belépett abba a terembe, a hol a minták ki voltak állítva közszemlére, már az első pillanatban is kedvező hangulatba jutott az összbemutató hatása alatt. A szem mindenikén a hét mintának megakadt és nem tudott hirtelen még sorrendet sem állapítani meg a szemlélésre nézve. A terem közepén Köllő mintája vonzott az ő nagy arányával, előtte az ablak felé fehérlett a Vastagh mausoleumszerű alkotása, az emelvényen Róna kissé aránytalan magasságú derék műve és ugyan ott az ablak felől Sovánka szép tehetségre valló kísérlete, a mely a szent-pétervári Nagy Péter lovas-szobra mintájára egy sziklára állította a maga ijedten visszahökkenő lóra ültetett Mátýását. A terem túlsó végén az ablak felől állott Bezerédy-nek csaknem nőies finomsággal kidolgozott mintája és mellette a kiállítás gyöngye, Fadrusz pályaterve.

A mikor e művet legelőbb megpillantottam, kifogásoltam magamban, hogy mért állította a művész a maga szobrát egy épület tetejére, holott a szobor egy város főterére van szánva, a hol úgy is épületek fogják körülvenni és mért állanak a mellékalakok külön a föld színén csaknem egy színvonalon a nézővel. De a mint belemélyedtem a már eredetiségével is az érdekes lekötő alkotás tanulmányába, lassanként kezdett kiderülni előttem a művész nagyszabású felfogása és már most értem.

A nagy király teljes fegyverzetben van, de födetlen fővel, tehát nem indul harcba, hanem a kivívott győzelem után a diadalmas kar-

dot megnyugvással térdire fektetve állott meg egy várbástya fokán; lova nincs kifáradva, de nem is hűlt ki a harc zajában belé állott izgalomból; megáll ura akaratára, nem azért mivel nem tud tovább menni, — le tudna biz az szökni az alig embernyinél valamivel magasabb bástyafokról, — nem is hőkken vissza; de délczeg pajkossággal szegi hatalmas fejét a sügye felé. Tudja, ki ül a hátán, és büszke rá. A király komoly, de nyugodt arczczal tekint szét az előtte elterülő téren, de nem a lefolyt küzdelem nyomait keresi, a jövő gondjai ülnek a homlokán, mintha azt mondaná: „Éz be van végezve, menjünk tovább!”

Négy férfialak áll a lovasnak talpazatúl szolgáló bástyafok előtt, diadaljelvényeket raknak le hadurok lábához és üdviáltás hangzik el ajkaikról. Szeretet és hódolat egyesül mozdúlataikban, a fejedelmi siker legszebb pályadíja.

Apró kifogások lehetnek e mű részletei ellen; de hiszen ez még nem a szobor, csak tervezete. Majd a kivitel meg fogja egyengetni a bástya feljáróit, egy kissé felebb fogja emelni a ló fejét és összhangzóbbá alakítani a hátúlját, meg fogja adni a király arczzának a Mátyás vonásait, kissé előbbre fogja tolni a talpazati bástyát, hogy az alól álló vitézek kissé hátrább jussanak stb. Ám az egésznek a felfogása eredeti, korhű és eszményi és azért kellett neki az első díjat nyernie.

A második Bezerédynek jutott; becsületesen megérdemelte az az alapos tanulmány, a mely a mű minden ízében nyilatkozik. Csak Fadrusz az oka, hogy nem ez jutott az első helyre.

Róna és Köllő közt kissé habozott a bizottság. A többség Köllő mellett döntött. Róna ezért ne nehezteljen, tán egy kis személyes rokonszenv is folyt be ebbe a döntésbe.

Különben szép a bizottságtól, hogy vigasz nélkül egyet se hagyott a versenyzők közül. Így mindeniknek jutott elismerés becsületes törekvéseért és a pályázat szép sikerében meg is van mindeniknek a maga osztályrésze a dicsőségben!

Finály.

Szerelmi- és bordalok.

Christopulostól.

A LELKIISMERET.

(Συνείδόζ.)

Elhatároztam,

Szivem rád nem hajt.

„Mit mivelsz hát?”

Szeretek majd.

„Pajtás, hol a meggonddoltság?”

Szerelem talán bolondság?

„Pajtás, állj meg,

Drága pajtás, ne bukjal meg!”

Meggondoltam, s azt kívánom,
Hogy Eros legyen a társom.

„De a Múzsák!”

Igazad van.

„Lásd, hogy megtévedtél abban!”

Ha tévedek, ha hibázok,
A czéloomtól el nem állok.

„Szégyened ez!”

Minő szégyen?

Igy akarja szenvedélyem.

„Dehát hol van a szemérem?”

Annak részét soh' se kérem,

Semhogy velem legyen baja,
Nyelje el a tenger zaja.

„Megrontod a hírnevedet!”

Ej! Ugyan mit fessegeted,
És pazarolsz szóbeszédet,
Azt híven, hogy czéloed éred!

Pusztulj lelkiismeretem
A lelkemből kiveszetten!
Nem térek meg, szeretgélek,
Csókolódozom, a míg élek!

ELHATÁROZÁS.

(Απόφαση.)

Csak egy perczet se is éljek,
Hogyha már nem szeretgélek,
S úgy halljak meg elpusztulva:
Kedvesemtől ittasulva.

Hogyha elhagy Aphrodité,
Bús életnek nincsen dísze,
És ha Eros nem mosolyog,
Kikinek csak könnye csorog.

Eros és szerelmi járom,
Csak ti vagytok boldogságom,
Véletek együtt hadd éljek,
S ha kell, haláltól se féljek.

AKARAT.

(Θέλση.)

Gazdagság nem kell,
Dicsőség nem kell,
Hatalom vágya
Szűm soh' se bántja.

Nem kell az ó-z sem
Hogy legyen részem,
Annyi se, mennyi
Bolha-szemernyi.

Mert ilyen ádáz,
Hívságos ábránd,
A mikor emel,
Prédára szemel.

Kell nekem béke
— Lelkemnek éke —
Szerelem karja,
Tréfája, zaja.

Kell nekem dallam,
Virágos katlan,
Enyelgő éden
Zöldülő réten.

Csak ezt imádom,
Csak ezt kívánom,
E között szépen
Muljon el éltem.

NYUGALOM.

(Αταραξία.)

Te nyughatatlan szívem,	Igyen van megcsinálva,
Igyál s nyugodjál híven,	Teremtve, boronálva,
Világ lelked ne marja:	S a mig pályáját futja,
Hadd járja, mint akarja.	Ez kósza rendü utja.

Hagyd menni hát legottan,
Mondd néki: „Járd nyugodtan“.
Te csak szorítsad, öntsed,
S lenyelve újra töltsed.

TELVE LEGYEN.

(Γεμάτο.)

István pajtás, az a nézet,	Ne legyen úr e világon,
Hogy, mint mondod, a természet	Üresség e földi tájon,
Nem tűri az üres tért,	Ne legyen soha se' ol;
Hiv barátságunkra mondom,	Telt legyen a pincze nordó,
Nagy igazság, s veled osztom,	Telt legyen a kancsó, korsó
Hitem ebben egygetért.	Bor-itallal mindenhol.

Legyen szintig telt a pohár,
A serleg és a bor-kosár,
Bor-edény és csutora,
Szinültig a földi réteg,
Kútak, völgyek, mezők, rétek
S a mindenség nagy sora.

TELT KANCSÓ.

(Ποτήρα.)

István pajtás, eszed érett,	Tegyük fel, hogy szintig telve
S jól tudod, hogy mi a méret,	— A mint ez barátim elve —
Teszek hát egy kérdést néked,	Valamennyi koczkájára
Oldjad meg sikerrel, kérlek.	Eggyenként jut két kupája.
Ez a sötét kancsó szája,	Rajta, számítsd ki ez egyget,
A mely mostan körben járja,	Légy azon, hogy kieszeljed,
A mi Bacchusunk emléke,	Széle, hossza mennyi épen
Koczká módra körülvésve.	S a nagysága mindenképen.

Újgörögből fordította: PECZ VILMOS.

— „**A vargyasi Daniel család** közpályán és magánéletben“ cz. a. egy vaskos (XXVI és 910 lapnyi) kötet került ki e napokban sajtó alól. Kiadója V. id. Daniel Gábor a főrendiház tagja stb. többek közreműködésével szerkesztette dr. Vajda Emil főrealisk. r. tanár. A munka Budapesten nyomtatott s egy (24 l.) előszóból és 434 + 57 oklevél közleményből áll, melyek közül a nagyobb szám mind a család történetére s annak egyes tagjaira vonatkozó okleveleket jelöl. Erdélynek és ebben is a Székelyföldnek egy közpályán és magánéletben egyaránt kiváló szerepet játszott ősrégi, jeles családja különböző nemzedékei elevenednek meg előttünk ez oklevelek soraiból a XV. század utolsó előtti (1499.) évtől egészen 1869-ig. A jelen század 40-es éveinél azonban megeszappan az oklevelek sűrű sorozata, mert a kiadó főúr a saját élettörténetére vonatkozó adatokat nemes szerénységből nem engedte kiadni. És helyesen van így, mert ő még — istennek hála — nem a történelemé. Bár érdemeinek és sikerdús tevékenységének nagyrésze már a történelem tulajdona, a mely legutóbbi félszázadunk történetébe bele van szöve; de ő még, mint a nagybecsű munka kiadása is fényesen igazolja, áldásdús tevékenységét nagy sikerrel folytatja a közügy és családja javára. A szerkesztő előszava, a mely hívatva volna tájékoztatni az olvasót a történelemben szereplő Danielek felől, költőies lendülettel, ékes nyelvezettel és hangulatteljesen van megírva, szeretettel és lelkesedéssel a Daniel család multja iránt; de a szóvirágok között elrejtőzik és elvész a tiszta kép, a mit a Daniel család szerepvivőiről nyerni óhajtanánk. Ugy hogy e vaskos kötet forgatóinak magoknak kell majdan képet alkotni s az oklevelekből tájékozódni a család multjáról, annak közszerepet játszó alakjairól. Egyelőre csak annyit látunk, hogy a XV. századból van e kötetben 1, a XVI-ikból 29, a XVII-ikből 316, a XVIII-ikből 101 és a XIX-ből 42 oklevél s hogy a Daniel család az erdélyi fejedelmek, nevezetesen Bethlen Gábor és a Rákóczyak idejében játszanak legnevezetesebb szerepet, főkép a politika és diplomácia terén. „Daniel híjával az utolsó három század folytában fejedelmi udvar, királybirói és főispáni szék, királyi tábla és egyházi méltóság nincsen soha.“ Hogy mily mértékben, arról jóformán csak az oklevelek tájékoztatnak, a melyekből hívatott történetíró könnyen megírhatja majd a család történetét. Annyit egy futólagos átlapozás is elárul, hogy nemcsak a család, de általában Erdély és főkép a Székelyföld története gazdag anyagkészlettel gyarapodik e hatalmas kötet által, melynek összegyűjtése és kiadása által id. Daniel Gábor úr nemcsak szépmultú családjának, hanem a hazai történetírásnak is igen kiváló szolgálatot tett. Mindkét irányban kívánatos volna, hogy az Oklevéltárt a család történetének megírása kövesse: ez volna a koronája a multak kegyeletén annyi szeretettel és áldozatkészséggel csüggő lelkes főúr nemes törekvéseinek.

— „Erdély és Mihály vajda története 1595—1601.“ jelent meg nem régen a Szabó Ferencz n.-eleméri plébános által kiadott Történeti Nép- és Földrajzi könyvtár LVIII. köteteként. Írója Szádeczky Lajos, a ki „Mihály havasalföldi vajda Erdélyben“ cz. a. már 1882-ben adott ki egy kötetet s ennek az alapján kapott felszólítást a kiadótól, hogy Erdély eme legváltozatosabb éveinek történetét írja meg a Tört. Könyvtár számára. — Erdély történetének valóban alig van mozgalmasabb, változatokban, drámai fordulatokban gazdagabb és érdekesebb kora, mint a XVI. sz. utolsó évtizede és a XVII. sz. eleje. A genialis, de egyúttal hóbortos Báthory Zsigmond az erdélyi fejedelemséget a bukás örvényébe sodorja. Szakít az ország hagyományos politikájával, a török szövetséget a némettel cseréli fel. Minisztereit, rokonait, a kik ellenzik, vérpadón s a börtönökben orozva gyilkoltatja meg (1594.). A győzelmek (1595.) elbizakodottá, a veszteségek (1596—98.) kishitűvé teszik; lemond a fejedelemségről, átadja Rudolf cs. k. biztosainak; majd megbánja, visszajő s behívja Lengyelországból unokatestvérét Báthory András bibornokot s annak a javára mond le a fejedelemségről. A bécsi kormány bosszúra gondol és Erdélynek erőszakkal megszerzésére. A havaseli Mihály vajda, mindkét Báthorynak hűséget esküdött hűbérese, eszközül ajánkozik s a székelyeket egy hamisított kir. szabadságlevéllel fellázítván, ezek segítségével legyőzi a meglepett Báthory András fejedelmet, kit aztán a csiki havasokban a székelyek ütnek agyon menekülés közben. Mihály vajda a császár- király nevében és zsoldján tört be Erdélybe, de szerette volna magának megtartani, az azután magyar seregekkel elfoglalt Moldvával együtt. De ebbe a bécsi udvar nem egyezett belé, az ő zsarnok uralma ellen pedig az erdélyiek felkelvén, Miriszlónál (1600. sept. 18.) tönkreverték s kiűzték az országból, ugyanakkor Moldvából a lengyelek s nem sokára Oláhországból is ugyanazok kikergették. Az erdélyiek Báthory Zsigmond ismét fejedelemmé választása által újra provokálták a bécsi kormányt, a mely szükségből megint szolgálatába fogadta a hontalanul bujdosó oláh vajdát s a felső-m. o. főkapitánynyal Bástával együtt Erdély ellen küldötte. Erdélyt elfoglalták. De Bástá midőn látta, hogy Mihály vajda alattomban ismét fondorkodik, a Keresztesmezőn orozva megölette megbízhatatlan condottieri-társát. M. v. története tehát nagyon érdekes és változatos s az teszi napjainkban actualis jelentőségűvé, mert az oláhoknak ő a legünnepelebb nemzetiségi hősük: Dákó-Románia történeti symboluma. Szádeczky munkája midőn őt a történelem világa mellett, gazdag levéltári adatok alapján bemutatja és történetét apróra megírja: szerteoszlik a nemzetiségi nimbus körülötte s megmarad egy különben vitéz zsoldosnak, a kinek nemzetiségi ábrándjai távolról sem voltak, győzelmeit legnagyobb részt magyar és székely fegyverekkel vívta, Erdélyt és Moldvát magyarokkal kormányozta s még midőn szövetséges német zsoldos-társa megöleti: akkor

is magyar (Rákóczy Lajos) védelmezi. — Sz. munkája (612 l.) vaskos kötetet tesz ki, melynek fele Oklevéltár. Ára fűzve 5 frt.

— **Abafi Lajos: A szabadkőművesség története** Osztrák-s Magyarországon cz. németül írott munkájából megjelentek a IV. kötetet befejező füzetek, a 31—32. Ez a kötet a szabadkőművesség történetében 4-ik időszakot (1776—1780.) és az V-ik (1781—1785.) történetét beszéli el. Az előbbiben alakultak Magyarországon Temesvárt, Eperjesen, Selmeczen és a szepességi Georgenbergen páholyok. Abafinak e culturtörténeti becsű műve havonként kettős füzetekben jelenik meg. Egy kettős füzet ára 80 kr; az eddig megjelent négy kötet összesen 12 frt 80 kr.

— **Zotikos és Hierax a várnai csatáról** cz. a. különnyomatként is megjelent Pecz Vilmosnak ama két eredetileg a Századokban megjelent értekezése, melyben két újjörög írónak a várnai csatáról írott költeményét ismertette. (30 l.)

Folyóiratok.

— Az „Erdély” f. é. 3—4 (kettős) és 5. füzete gyors egymásutánban jelent meg, behozván az eddigi késedelmet. A 3—4. füzet élén *Bruckner* Vilmos dr. az erdélyrészi szász Kárpát-egyesület elnöke arcképe áll, róla szól a főcikk is, méltatván érdemeit a szász testvér-egyesület élén s a szívélyes viszony megteremtéséért, mely a két rokonzólú erdélyrészi Kárpát-egyesület között fennáll. Azután *Méhely* Lajos czikke következik; „A királykő sziklaszorosai”, 4 képpel. Ezt követi *Benedek* Elek hangulatteljes prózai költeménye, az „Erdő-zugás”, melyet az idej Kárpát-estélyen olvasott fel. *Pap* György „Az erdélyrészi Déli-Kárpátokról” ír (két képpel). *Molnár* Endre az erdélyi szász néphimnusz ismerteti műfordításban is bemutatván azt. *Balázs* Péter: A Magas-Tátra látóképét különböző megvilágításban ismerteti. A „helynevek ügyé”-ben a M. Tört. Társ. véleménye után még egy czikk van („Zergevadászat Erdély és Oláhország havasaiban”) *Orlowszky* Gyulától s utána az egyesületi élet bő jelentései következnek. — Az 5. füzet *Bethlen* Bálint gróf az Erdélyrészi Kárpát-Egyesület elnöke arcképével és életrajzával nyílik meg. Azután a jun. elejére tervbe vett „*Skerisorai kirándulás*” előzetes ismertetése czéljából *Sándor* József „A pamiri fensik” cz. a. ír, nem India kulcsa az ázsiai, hanem a magyar alföldet domináló fensik: a bihari-gyalui és az Érczhegység havasairól. *K. Nagy* Sándor „kirándulás a Biharhegységbe” cz. a. hívogat a hegyek közé. Számos Torda, Toroczkó és havasi vidéki kép tarkítja ezeket és EKE úti kalauz 2-ik kiadásából czekről kiadott cikkeket. *Hankó* Vilmos dr. a korondi fürdőt (Erdély Gleichenbergjén) írja le, a melyet új tulajdonosa Gáspár Gyula teljesen újjá alakított. *Schwarz* Adél: „Radna-Borberek (az EKE fürdője) a múltban és jövőben” képét festi meg — elragadtatással. Az „egyesületi élet” közlései zárják be a tartalmas füzetet.

— Az „Akadémiai Értesítő” máj. füzetét legnagyobb részét a M. T. Akadémia 1893-iki munkásságáról szóló jelentés tölti be, melyet a nagygyűlés elibe